
Тригуб Олена Леонідівна,
старший викладач кафедри дизайну
Відокремленого підрозділу Миколаївської філії
Київського національного університету культури і мистецтв
(Миколаїв)

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЙ ДИЗАЙНЕРОМ ОДЯГУ ВІД ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ В МАТЕРІАЛІ

Творча робота дизайнера одягу, зазвичай, складається з таких основних етапів як розробка проекту (проектно-композиційне рішення колекції): пошук джерела натхнення та його дослідження, формування художнього образу, композиційна побудова колекції; виконання проекту в матеріалі. Кожен з цих етапів має свої особливості та стадії.

Перший етап – підготовчий. Він потребує кількісного та якісного вивчення теоретичного, ілюстративного матеріалу, активного творчого пошуку, вдумливого та ретельного аналізу. Дизайнер створює художній образ, визначає для кого проектується модель, її призначення, форму, колір, фактуру тканини, її властивості. Після цього художник розробляє ряд ескізів моделі. На другому етапі визначаються методи розробки креслення, розкroювання, обробки, створюється проектний образ.

Дизайнер, створюючи проект одягу для людини відповідно до її потреб і смаків, проектує костюм, проектує саму людину: її вигляд, емоції, стиль життя. Безпосередньо дизайнер проектує річ, а опосередковано – людину і суспільство. Таким чином, дійсна мета дизайну-проектування людини, її вигляду, її способу життя, тому основою проекту має бути концепція образу людини, концепція суспільства.

Саме тому проектуванню кожної колекції передують формування її ідей та тематичного девізу, що безпосередньо пов'язано з обраним джерелом творчості.

Основні поняття, на яких базуються аналіз джерела натхнення та творення художнього образу: художній твір, асоціативність, художня форма, композиційне формотворення. Етапами художньої творчості є творча інтуїція і аналіз, тобто логічний розгляд своєї творчості. Художній образ – це особливий тип образності, що має психологічне, семіотичне значення. В композиції костюма – це гармонійна єдність образу людини і костюма в певному середовищі [2:207].

Найуживаніший художній прийом роботи із джерелом

натхнення – стилізація. Стилiзація широко застосовується в дизайні одягу при створенні нових форм і виразних образів. Дизайнер, працюючи над пошуком нових форм в костюмі, виражає предмети об'єктивного світу не через конкретне зображення, а опосередковано, через емоційні асоціації, що основані на спостереженні. При вивченні джерела художник відбирає найбільш характерні лінії, форми, пропорційні членування, тектонічні і фактурні властивості, тобто все те, що є носієм образного змісту об'єкта [1:240-241, 223].

Більш високий рівень та більш складна ступінь творчості на шляху формування художнього образу – трансформація. Трансформація може будуватись на тезисі, що стверджує закономірність появи нового шляхом заперечення старого. Або ж в якості загального руху, тобто відбудови минулого в новому циклі [3:60]. Дизайнер, що займається створенням сучасного одягу й модного напрямку, не повинен у своїй діяльності копіювати форми джерела творчості. Його завданням є досягнення виразності й образності шляхом трансформації цього джерела за допомогою асоціативного мислення.

Етапи творчого пошуку обумовлені процесом ескізування. Перед дизайнером одягу постає задача знаходження композиції костюму в ескізі.

Малювання костюма на фігурі в ескізі принципово відрізняється від зображення одягнутої людини у малюнку. Модельєрський ескіз повинен розповідати глядачеві про костюм, демонструвати певну модну лінію, тому деякі подробиці анатомічної будови людини тут є другорядним. Модельєрський малюнок на відмінну від академічного повинен вигідно презентувати саме костюм на ідеальній для цього моделі-манекені, а не підкреслювати анатомічні особливості зображеної натури.

Проектно-графічне моделювання одягу можна підрозділити на наступні типи проектно-графічного зображення: малюнок – первинний графічний задум; пошуковий малюнок з розробкою графічних варіантів та деталізацією проектного виробу; ескізне проектування – розробка ідеї проекту в сукупності зі знаходженням образного рішення, з підбором матеріалів, тканин і доповнень; побудова креслень конструкції; виконання макета в матеріалі з уточненням конструкторської й технологічної відповідності первинному задуму.

Ескіз складається з різних графічних прийомів зображення: ескіз-пошук – малюнки проектно-ідеї; ескіз-подача – використання його в друкованій графіці; технічний ескіз – точне, ясне зображення без змін пропорційних співвідношень моделі й фігури людини, виконане досить простими графічними засобами.

Гармонійна цілісність і концепція колекцій виражається в основній ідеї, а саме: в ідеї узагальненого пластичного «символу-форми», такого, що проходить через усі асортиментні групи колекцій.

Композиційна побудова колекції ґрунтується на дотриманні елементів. Характер супідрядності визначається призначенням костюма і концепцією усієї колекції в цілому. Залежно від цього можна вибрати способи супідрядності елементів колекції і виділення її головної частини. Саме у головній частині особливо яскраво відбивається основна тенденція концепції колекції.

Етап виконання проекту в матеріалі включає в себе конфекціонування матеріалів колекції, розробку конструкторського рішення моделей та їх технологічне виготовлення з використанням різноманітних технік декорування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бердник Т.О. Дизайн костюма / Т.О. Бердник, Т.П. Неклюдова. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 2000. – 448 с.

2. Композиция костюма: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Г.М. Гусейнов, В.В. Ермилова, Д.Ю. Ермилова и др. – 2-е изд., стер. – М.: Издательский центр „Академия”, 2004. – 432 с.

3. Ковешникова Е.Н. Основы теории дизайна: Учебное пособие для студентов вузов / Е.Н. Ковешникова, А.И. Ковешников. – М.: Машиностроение, 1999. – 206 с.; ил.

Якимчук Олена Володимирівна,

кандидат технічних наук,

доцент кафедри дизайну

Херсонського національного технічного університету

ОДЯГ ВІД УЛЯНИ СЕРГЄЄНКО – КОНСТАНТА ЖІНОЧНОСТІ СЬОГОДЕННЯ

▪ Сучасне поняття жіночності базується на фундаментальних історико-культурних засадах і набувало свого значення, використовуючи багатоміковий досвід. Попри все сьогодні чітке його визначення можна зустріти лише в гендерній психології. Транслюючи його у бік художнього образу, отримуємо: жіночність – відмінність від мужності.

▪ Серед дизайнерських інтерпретацій жіночних образів у період кризи традиційної маскуліності виділяються ансамблі костюмів від Уляни Сергєєнко, які мають у своєму концептуальному ядрі яскраво виражений гендерний аспект.

▪ Основними маркерами жіночності в одязі Уляни Сергєєнко є:

- етно- та ретродизайнерська компонента. В костюмах простежується стилістика 60-х років XIX ст. та 50-х років XX ст.: основні елементи одягу – сукня або блуза і спідниця; підкреслена лінія талії, широка довга спідниця або вузька міді-